

HÖGSKOLEBIBLIOTEKET
HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING

Om parallellpublicering

Open access (OA)

Open access – forskningsresultat i form av artiklar och andra publikationstyper ska vara fritt tillgängliga för alla

Berlindeklarationen – Berlin Declaration on Open Access to Knowledge in the Sciences and Humanities (2003)

*“Our mission of disseminating knowledge is only half complete if the information is not made **widely and readily available to society**. New possibilities of knowledge dissemination not only through the classical form but also and increasingly through the open access paradigm via the Internet have to be supported. **We define open access as a comprehensive source of human knowledge and cultural heritage that has been approved by the scientific community.**”*

Open access (OA)

Några av Berlindeklarationens uppsatta delmål:

- *encouraging our researchers/grant recipients to publish their work according to the principles of the open access paradigm.*
- *developing means and ways to evaluate open access contributions and online journals in order to maintain the standards of quality assurance and good scientific practice.*
- *advocating that open access publication be recognized in promotion and tenure evaluation.*

Rekommendationer för universitet och högskolor (SUHF)

1. Det ska finnas beslut på rektorsnivå som klargör lärosätets inställning och anpassning till EUA:s riktlinjer för fri tillgång till forskningsresultat.
2. Vid varje lärosäte ska det finnas möjlighet till e-publicering och parallellpublicering i ett öppet digitalt arkiv (repositorium). För små lärosäten med liten utgivning kan man dock undersöka andra alternativ för digital publicering beroende på de lokala förutsättningarna.
3. Det ska finnas en plan för hur e-publicering och parallellpublicering ska genomföras och införlivas i lärosätets organisation. Det ska även klargöras vilken organisatorisk enhet som har uppdraget och är ansvarig för publiceringstjänsten inom lärosätet.
4. Det ska vid biblioteken finnas en väl uppbyggd funktion av service och handledning för forskare som vill parallellpublicera. För detta krävs lokal prioritering av kompetensutveckling bland annat i form av samverkan på nationell nivå.
5. Det ska vid lärosätet finnas ett forum i form av en referensgrupp, styrgrupp eller liknande där olika intressenter inom lärosätet finns representerade och som kan föra diskussioner om utveckling kring de öppna arkiven och ökad tillgänglighet av forskningspublikationer.
6. Det är viktigt att det lokala öppna arkivet integreras med andra relevanta system och tjänster på högskolan. Konkreta exempel på detta kan vara arkivering, tryckeri och forskningsinformation på webbsidor.

HJ:s Open Access-policy (2007-03-16)

“Högskolan i Jönköping vill verka för att forskningsresultat publiceras på ett sådant sätt att det främjar fri tillgång. Detta innebär att forskare bör överväga publicering i tidskrifter som är fritt tillgängliga för läsaren eller deponera en kopia (post-print) av varje publicerad vetenskaplig artikel i högskolans digitala arkiv (DiVA) såvida det inte möter hinder av upphovsrättsliga skäl.”

Två vägar till Open Access

Två vägar som behåller tidskrifternas kvalitetsgranskande roll
(peer-review)

“Den gyllene vägen” (“The golden road”)
Publicering i Open Access-tidskrifter.

<http://old.library.georgetown.edu/newjour/>

“Den gröna vägen” (“The green road”)
Parallellpublicering av artiklar redan publicerade i tidskrifter
som inte är Open Access, i institutionella arkiv som DiVA.

<http://www.opendoar.org/>

Parallellpublicering - vad är det?

Att samtidigt som man fått en publikation publicerad i en (kommersiell) tidskrift också göra den fritt tillgänglig på en webbsida.

I första hand gäller det publicering i ett institutionellt öppet arkiv, exempelvis DiVA.

Varför parallellpublicering?

Snabbare och ökad spridning av forskningsresultat

Ökad synlighet och tillgänglighet

Ökat antal nedladdningar

Fler nedladdningar ger fler citeringar

(<http://opcit.eprints.org/oacitation-biblio.html>)

Vilket ger ökat genomslag (impact)

Vad får man parallellpublicera?

Pre-print - artikeln **före** antagning och kvalitetsgranskning

Post-print - artikeln **efter** antagning och kvalitetsgranskning

Post-print (1) - förlagets pdf (med paginering och logotyp)

Post-print (2) - författarens eget manuskript med ändringar gjorda efter kvalitetsgranskningen (utan paginering och logotyp)

Embargo – restriktion på hur snart en artikel får offentliggöras

Eprint.org: Cirka 62% av tidskrifterna tillåter parallellpublicering av postprints (29% tillåter preprints)

Viktigt att tänka på!

När det gäller pre-print - dvs publikationer **före** antagning och kvalitetsgranskning – bör man tänka på följande:

Man ska inte lägga ut pre-print av en publikation i fulltext innan man har fått den antagen för publicering i tidskriften då förlagen i allmänhet kräver att publikationen/artikeln inte har varit publicerad någon annanstans tidigare.

Pre-print är således den version man i efterhand lägger ut som open access i de fall förlagen inte tillåter att man lägger ut den kvalitetsgranskade post-printen på en webbsida.

Parallellpublicering och rättigheter (1)

Sherpa/RoMEO - en databas som sammanställer förlagens policies
<http://www.sherpa.ac.uk/romeo.php>

RoMEO:s färgskala över förlagens policies:

Grön = tillåter publicering av pre- och postprint.

Blå = tillåter endast publicering av postprint

Gul = tillåter endast prepublicering av preprint

Vit = tillåter varken parallell- eller prepublicering

Viktigt att spara sina olika versioner av artikeln!

Parallellpublicering och rättigheter (2)

Om förlaget är “vitt” i Sherpa/RoMEO eller inte finns med alls?

Behåll rättigheter att deponera i DiVA vid avtalskrivningen med förlaget

Begagna någon av de internationella avtalsmodeller som finns:

<http://scholars.sciencecommons.org/>

<http://www.arl.org/sparc/author/addendum.html>

<http://copyrighttoolbox.surf.nl/copyrighttoolbox/authors/licence/>

Skriv ett brev och be om tillstånd

Förslag på brev till förlag

Hej,

Jag ber att få tillgängliggöra en kopia av (bidragets namn), publicerad i (publikationens namn). Kopian kommer att bli fritt tillgänglig i DiVA (<http://www.publ.hj.se/diva>), Högskolans i Jönköping institutionella arkiv.

Med vänliga hälsningar,

Dear ,

I am writing to ask for permission to self-archive a copy of my article (publication name, ...) (article title), published in (Publication name, vol, issue, pages). The copy will be archived in DiVA (<http://www.publ.hj.se/diva>), the freely available institutional repository at Jönköping University.

Best regards,

Försättsblad till artikel - exempelmall

This is an author produced version of a paper published in [Journal].
This paper has been peer-reviewed but does not include the
final publisher proof-corrections or journal pagination.

Citation for the published paper:

[Author]

["Title"]

[Journal, Year, Vol., Issue: pp]

[URL: http://dx.doi.org/10.1111/j.1365-2702.2006.01584.x](http://dx.doi.org/10.1111/j.1365-2702.2006.01584.x)

Access to the published version may
require subscription.

Published with permission from: [Publisher]

Tillvägagångssätt

Kontrollera tidskriften i Sherpa/RoMEO

Om man får parallellpublicera pre-print eller post-print:

Skriv ett försättsblad och publicera!

(Kontakta förlaget och be dem skicka tillbaka den slutgiltiga accepterade, reviderade och oformaterade versionen av manuskriptet.)

Om man inte får parallellpublicera:

Skicka brev och be om tillstånd!

Om tidskriften inte hittas i Sherpa/RoMEO:

Sök upp tidskriftens webbsida och försök hitta informationen om tidskriftens upphovsrättspolicy. Kan hittas under rubriker som *Copyright, Information for authors, Licence to publish.*

Kontakt

Stefan Carlstein, Högskolebiblioteket

stefan.carlstein@bibl.hj.se

www.bibl.hj.se/doc/7930